

Stappenplan met handvatten voor samenwerking met ouders in de kinderopvang

In dit stappenplan vind je concrete handvatten om de samenwerking met ouders in de kinderopvang vorm te geven. In het opzetten van deze samenwerking is de ondersteuning vanuit de bibliotheek belangrijk. Kinderopvangorganisaties hebben vaak met een hoge werkdruk te maken hebben en hebben daarom weinig tijd om samenwerking structureel vorm te geven. Met de inzet van de kennis en expertise van bibliotheekmedewerkers is dit wel mogelijk. Dit stappenplan is daarom voor zowel bibliotheken (jeugdeducatie, maar ook basisvaardigheden) als kinderopvangorganisaties bedoeld.

De handvatten zijn opgesteld op basis van ervaringen uit het Tel Mee met Taal-project *Samenwerken met ouders in de kinderopvang*. Meer informatie over dit project is te lezen op itta.uva.nl/samenwerken.

Achtergrond

Het doel van deze handvatten is om als bibliotheek en kinderopvang samen met ouders te werken aan de volgende doelen:

- De (taal)ontwikkeling van jonge kinderen stimuleren,
- Het versterken van het educatief thuismilieu van ouders,
- Het versterken van de samenwerking tussen ouders en de kinderopvang,
- De basis creëren van een vertrouwensrelatie tussen kinderopvang en ouders van waaruit gewerkt kan worden aan de ontwikkelbehoefte van ouders.

Werken aan de bovenstaande doelen leidt ertoe dat ouders en school/opvang *samen* optrekken en iedere een eigen rol hebben in deze samenwerking. Dit wordt ook wel educatief partnerschap genoemd. Laaggeletterde (NT1) ouders met Nederlands als moedertaal ervaren vaak een enorme drempel om in contact te komen met school en om hun rol binnen het educatief partnerschap concrete invulling te geven. Weinig zelfvertrouwen speelt hierbij een rol, maar ook opvattingen over hun rol als educatief partner en onvoldoende kennis en vaardigheden over hoe ouders thuis de (taal)ontwikkeling van hun kind kunnen stimuleren zijn hierop van invloed.

Werken aan bovenstaande doelen leidt daarnaast ook tot het verminderen van intergenerationele overdracht van laaggeletterdheid. Met andere woorden: met een gedegen samenwerking dring je als school/opvang laaggeletterdheid binnen het gezin terug en uiteindelijk ook tussen generaties.

Handleiding

In dit stappenplan zijn 8 stappen beschreven waarmee je een plan kunt maken om de samenwerking vorm te geven. Er zijn drie uitgangssituaties:

- Als kinderopvangorganisatie wil je de samenwerking met een bibliotheek opzoeken, maar die

De stappen:

1. Begint met het *waarom*
2. Inventariseer waar je nu staat en wat je ambities zijn

3. Onderzoek de kansen voor samenwerking
4. Bepaal samen waar je aan gaat werken
5. Leer de ouders kennen / Ga in gesprek met ouders over hun behoefte
6. Werk samen vraaggericht en kijk wat werkt / Doe wat aansluit bij ouders en kind
7. Doe het met de hele organisatie en structureel
8. Reflecteer en evalueer / kijk terug en vooruit

1. Begint met het *waarom*

Doel van deze stap	Je maakt inzichtelijk wat het oplevert om samen te werken met ouders in de kinderopvang. Voordat je begint, is het belangrijk na te gaan of je helder hebt waarom je (meer) met ouders wilt samenwerken.
Voor wie is deze stap?	Afzonderlijk van elkaar: • Bibliotheek – jeugd (preventie) en volwassenen/Taalhuis (curatie) • Kinderopvang
Handvat:	Op dit werkblad staan een aantal vragen die je als organisatie gaat beantwoorden.

2. Ga na waar je nu staat en wat je ambities zijn

Doel van deze stap	Je inventariseert waar je nu staat op het thema 'samenwerken en ondersteunen van ouders'. Ook zet je op een rij welke ambities je hebt geformuleerd op dit thema.
Voor wie is deze stap?	Afzonderlijk van elkaar: • Bibliotheek – jeugd (preventie) en volwassenen/Taalhuis (curatie) • Kinderopvang
Handvat:	Op dit werkblad staan een aantal vragen die je als organisatie gaat beantwoorden.

3. Onderzoek de kansen voor samenwerking

Doel van deze stap	Onderzoeken welke kansen voor samenwerking er zijn tussen kinderopvang en bibliotheek
Voor wie is deze stap?	Afzonderlijk van elkaar: • Bibliotheek – jeugd (preventie) en volwassenen/Taalhuis (curatie) • Kinderopvang
Handvat:	Op dit werkblad staan een aantal vragen die je als organisatie gaat beantwoorden.

4. Bepaal samen waar je aan gaat werken

Doel van deze stap	Waar kun je samen mee aan de slag? Wie is verantwoordelijk voor wat? Door samen de doelstellingen goed te formuleren, zijn de verwachtingen helder.
Voor wie is deze stap?	Samen: • Bibliotheek – jeugd (preventie) en volwassenen/Taalhuis (curatie) • Kinderopvang
Handvat:	Op dit werkblad staan een aantal vragen die kinderopvang en bibliotheek samen gaan beantwoorden.

5. Leer de ouders kennen

Doel van deze stap	Ontdekken wat de situatie is van ouders. Waar zijn ze trots op? Wat doen ze samen met hun kind? Waar kunnen ze wel wat ondersteuning bij gebruiken?
Voor wie is deze stap?	Kinderopvang. De bibliotheek kan ondersteunen bij deze stap.
Handvat:	De handleiding voor het voeren van gesprekken met ouders geeft je handvatten voor deze stap.

6. Doe wat aansluit bij ouders en kind

Doel van deze stap	Het doel is tot een aanbod van activiteiten te komen dat ouders en kind aanspreekt en aansluit bij hun behoeften.
Voor wie is deze stap?	Samen: • Bibliotheek – jeugd & educatie en Taalhuis • Kinderopvang
Handvat:	Op dit werkblad staan een aantal vragen die kinderopvang en bibliotheek samen gaan beantwoorden. Zo komen ze samen tot activiteiten voor ouders en kind.

7. Doe het met de hele organisatie en structureel

Doel van deze stap	Acties beschrijven die je als kinderopvang en bibliotheek kunt ondernemen om de samenwerking structureel vorm te geven.
Voor wie is deze stap?	Samen: • Bibliotheek – jeugd & educatie en Taalhuis • Kinderopvang
Handvat:	Op dit werkblad staat een schema met acties waaraan je kunt denken om je aanpak te borgen.

8. Evalueer

Doel van deze stap	Komen tot een systeem van doorlopende evaluatie.
Voor wie is deze stap?	Samen: • Bibliotheek – jeugd & educatie en Taalhuis • VVE/kinderopvang
Handvat:	Op dit werkblad staan een aantal vragen die kinderopvang en bibliotheek samen gaan beantwoorden. Zo komen ze samen tot momenten en manieren om te evalueren.